



هم کلاسی
Hamkelasi.ir

درس پنجم: منزلگاه بعد

برزخ در لغت: فاصله و حایل میان دو چیز

تعریف برزخ: عالم برزخ میان زندگی دنیایی و اخروی قرار گرفته است و آدمیان پس از مرگ وارد آن می شوند و تا قیامت در آنجا می مانند.

✓ در عالم برزخ لذت برای نیکوکاران و رنج و درد برای بدکاران وجود دارد.

آیه اثبات وجود عالم برزخ در قرآن:

حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلى اعمل صالحا فيما تركت كلا انها كلمة هو قائلها و من ورائهم برزخ الی يوم یبعثون. (وجودحیات، وجود شعور و آگاهی، حقیقت وجود انسان روح است)

ویژگی های عالم برزخ

1. وجود حیات: فعالیت های حیاتی بدن متوقف می شود اما فرشتگان حقیقت وجود انسان یعنی روح را به طور تمام و کمال دریافت می کنند (توفی) پس روح همچنان به حیات و فعالیتش ادامه می دهد.

2. وجود شعور و آگاهی: عامل شعور و آگاهی در دنیا روح است، روح در عالم برزخ به حیات خود ادامه می دهد پس یکی از ویژگی های عالم برزخ شعور و آگاهی است.

گفت و گوی فرشتگان: فرشتگان خطاب به ظالمان احوال آنها را می پرسند. ظالمان خود را از مستضعفین بر روی زمین معرفی می کنند. (حیات، شعور و آگاهی، روح حقیقت وجود آدمی است).
سخن گفتن پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم با کشته شدگان جنگ بدر: به کشته شدگان لشکر کفار بعد از پیروزی سپاه اسلام فرمودند: "آنچه پروردگارتان به ما وعده داده بود، حق یافتیم؛ آیا شما نیز آنچه پروردگارتان وعده داده بود، حق یافتید؟" اصحاب گفتند: چگونه با آنها سخن می گویی در حالی که آنها مرده اند؟ ایشان فرمودند: "قسم به کسی که جانم در دست اوست، ایشان به این کلام از شما شنواترند و فقط نمی توانند پاسخ دهند. (حیات، شعور و آگاهی، روح حقیقت وجود آدمی است).

3. وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا: با ورود انسان به عالم برزخ ارتباط او با دنیا قطع نمی شود.

نشانه های تداوم ارتباط میان عالم برزخ و دنیا:

1. بسته نشدن پرونده اعمال: دریافت پاداش خیرات بازماندگان پرونده برخی اعمال انسان با مرگ بسته نمی شود و ممکن است اعمال نیک یا بد به آن افزوده و یا از آنها کاسته شود. (اعمال ما تاخر)

(ینبوا الانسان یومئذ بما قدم و اخر)
↓ ↓ ↓
قیامت ماتقدم ماتاخر

آثار ما تقدم: دامنه برخی اعمال محدود به دوران زندگی انسان است و با

مرگ انسان پرونده آن بسته می شود. مثل نماز و روزه

آثار ما تأخر: پرونده بسیاری از اعمال حتی بعد از مرگ حیات ما نیز باز

دامنه اعمال انسان

می ماند و موجب سنگینی اعمال نیک یا بد شخص متوفی می گردد.

مثل: هدیه کتاب به کتابخانه، آموزش مطلب مفید به دیگران، مدسازی غلط،

ایجاد انحرافات اخلاقی.

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: هر کس سنت نیکی را در جامعه جاری سازد، تا وقتی که در دنیا مردمی به آن سنت عمل می کنند، ثواب آن اعمال را به حساب این شخص هم می گذارند، بدون اینکه از اجر انجام دهنده آن کم کنند و هر کس سنت زشتی را در بین مردم مرسوم کند، تا وقتی که مردمی بدان عمل کنند، گناه آن را به حساب او نیز می گذارند، بدون آنکه از گناه عامل آن کم کنند.

2. دریافت پاداش خیرات بازماندگان: اعمال خیری که بازماندگان برای درگذشتگان انجام می دهند در عالم برزخ

به آنها می رسد و در سرنوشت آنها تاثیر می گذارد. مانند: صدقه، طلب مغفرت، دعای خیر و انفاق برای آنان.

3. ارتباط متوفی با خانواده: براساس سخن امام کاظم علیه السلام مومن بر حسب فضیلت هایش می توان با خانواده اش دیدار کند برخی از آنان هر روز و برخی هر دو روز و برخی هر سه روز و کمترین آن هر جمعه.

تدبر صفحه 68

با دقت در ترجمه آیات زیر بگویید هر یک از آیات به کدام یک از ویژگی های عالم برزخ اشاره دارند؟

فرشتگان به کسانی که روح آنان را دریافت می کنند در حالی که به خود ظلم کرده اند، می گویند: شما در (دنیا) چگونه بودید؟ گفتند: ما در سرزمین خود تحت فشار و مستضعف بودیم. فرشتگان گفتند: مگر زمین خدا وسیع نبود که مهاجرت کنید؟ وجود شعور و آگاهی قسمت گفت و گوی فرشتگان با انسان

و وجود حیات

آنان که فرشتگان روحشان را می گیرند در حالی که پاک و پاکیزه اند، به آنها می گویند: "سلام بر شما، وارد بهشت شوید به خاطر اعمالی که انجام دادید." وجود شعور و آگاهی

و وجود حیات

اندیشه و تحقیق صفحه 69

1. منظور از کلمه "توفی" در قرآن کریم چیست و برای اشاره به کدام بعد از وجود انسان استفاده شده است؟ توفی یعنی فرشتگان حقیقت وجود انسان یعنی روح را به طور تمام و کمال دریافت می کنند. بعد غیر مادی و روحانی (مجرد)

2. هر یک از موارد زیر به کدام یک از ویژگی های برزخ اشاره دارد؟

الف. تلقین میت به هنگام مرگ: وجود شعور و آگاهی و وجود حیات

ب. انجام خیرات و طلب آمرزش برای گذشتگان: وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا- دریافت پاداش خیرات بازماندگان.

زیارت قبور درگذشتگان: وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا، وجود شعور و آگاهی.

نمونه سوالات درس پنجم

1. درستی یا نادرستی جملات زیر را تعیین کنید.

الف. در عالم برزخ لذت و درد و رنج وجود دارد. درست

ب. توفی توسط خداوند انجام می گیرد. نادرست

ج. روح و جسم انسان هنگام مرگ توفی می شوند. نادرست

عامل شعور و آگاهی در دنیا جسم و روح و در آخرت فقط روح است. نادرست

2. کشف ارتباط: هر مورد را به مورد مرتبط در قسمت دوم وصل کنید.

ما در زمین مستضعف بودیم	←	وجود شعور و آگاهی
ینبوا الانسان بما قدم و اخر	←	درخواست در عالم برزخ
تلقین میت هنگام مرگ	←	مگر زمین خدا وسیع نبود که مهاجرت کنید؟
قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحا فیما ترکت	←	بسته نشدن پرونده اعمال انسان پس از مرگ در برزخ

کوتاه پاسخ

3. نشانه های وجود شعور و آگاهی را در عالم برزخ نام ببرید. 1. گفت و گوی فرشتگان 2. سخن گفتن پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم با کشته شدگان جنگ بدر.

4. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در پاسخ اصحاب که از حرف زدن با مردگان تعجب کرده بودند چه فرمودند؟ فرمودند: قسم به کسی که جانم در دست اوست، ایشان به این کلام از شما شنواترند و فقط نمی توانند پاسخ دهند.

5. نشانه های تداوم ارتباط میان عالم برزخ و دنیا را نام ببرید. 1. بسته نشدن پرونده اعمال

2. دریافت پاداش خیرات بازماندگان 3. ارتباط متوفی با خانواده

6. این که فرشتگان به نیکوکاران می گویند "به خاطر اعمالی که انجام دادید وارد بهشت شوید" بیانگر چه ویژگی عالم برزخ است؟ "وجود شعور و آگاهی و وجود حیات

7. ویژگی های عالم برزخ را نام ببرید. 1. وجود حیات 2. وجود شعور و آگاهی 3. وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا

کامل کردنی:

8. وقتی فرشتگان احوال ظالمان را می پرسند ظالمان خود را می نامند. مستضعفین در زمین

9. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در جنگ کشته شدگان کفار سخن گفتند. بدر

تشریحی:

10. عالم برزخ را تعریف کنید. عالم برزخ عالمی است که میان زندگی دنیایی و اخروی قرار گرفته است و آدمیان پس از مرگ وارد آن می شوند و تا قیامت در آنجا می مانند.

11. توفی را تعریف کنید. فرشتگان حقیقت وجود انسان یعنی روح را به طور تمام و کمال دریافت می کنند که قرآن آن را توفی نامیده است.

12. از ویژگی های عالم برزخ وجود شعور و آگاهی را توضیح دهید. عامل شعور و آگاهی در دنیا روح است، روح در عالم برزخ به حیات خود ادامه می دهد پس یکی از ویژگی های عالم برزخ شعور و آگاهی است.

13. آثار ما تأخر را با ذکر یک مثال تعریف کنید. : پرونده بسیاری از اعمال حتی بعد از مرگ حیات ما نیز باز می ماند و موجب سنگینی اعمال نیک یا بد شخص متوفی می گردد. مثل: هدیه کتاب به کتابخانه

14. آثار ما تقدم را با ذکر یک مثال تعریف کنید. دامنه برخی اعمال محدود به دوران زندگی انسان است و با مرگ انسان پرونده آن بسته می شود. مثل نماز و روزه

15. از دیدگاه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم کسی که سنت نیک یا زشتی در جامعه گذاشت تا چه زمانی آن عمل در سرنوشتش مؤثر است؟ هر کس سنت نیکی را در جامعه جاری سازد، تا وقتی که در دنیا مردمی به آن سنت عمل می کنند، ثواب آن اعمال را به حساب این شخص هم می گذارند، بدون اینکه از اجر انجام دهنده آن کم کنند و هر کس سنت زشتی را در بین مردم مرسوم کند، تا وقتی که مردمی بدان عمل کنند، گناه آن را به حساب او نیز می گذارند، بدون آنکه از گناه عامل آن کم کنند.

16. از دیدگاه امام کاظم علیه السلام چه کسانی می توانند با خانواده خود پس از مرگ در ارتباط باشند و به چه میزان؟ مومنین- براساس سخن امام کاظم علیه السلام مومن بر حسب فضیلت هایش می

توان با خانواده اش دیدار کند برخی از آنان هر روز و برخی هر دو روز و برخی هر سه روز و کمترین آن هر جمعه.

چند نمونه سوال کنکور از این درس

1. از دقت در کدام عبارت آیه شریفه " حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلى اعمل صالحا فيما تركت كلا انها كلمة هو قائلها و من ورائهم برزخ الى يوم يبعثون " مشخص می گردد که درخواست کافرین واقعی نیست؟

الف. لعلى اعمل صالحا ب. قال رب ارجعون ج. انها كلمة هو قائلها ☆ د. و من ورائهم برزخ

2. از سخنان رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در جنگ بدر به کشتگان لشکر کفر که فرمود: "آنچه پروردگارمان به ما وعده داده بود، حق یافتیم؛ آیا شما نیز آنچه پروردگارتان وعده داده بود، حق یافتید؟" کدام مطلب فهمیده می شود؟

- الف. ارتباط انسان در عالم برزخ با دنیا، پس از مرگ نیز همچنان برقرار است. ☆
- ب. پاداش و کیفر نتیجه خود عمل است و انسان ها نمی توانند آن را تغییر دهند.
- ج. زندگی دنیوی همچون خواب کوتاهی است و جهان آخرت تداوم بخش آن است.
- د. تمام اعمال انسان در قیامت حاضر می شود و انسان عین عمل خود را می بیند.

3. از آیه شریفه "ینبوا الانسان یومئذ بما قدم و اخر" موضوع مفهوم می گردد و مبین عالم است.

- الف. برخی از اعمال، آثار و نتایج آن محدود به دوران عمر انسان می باشد. همه اعمال ماتقدم و ماتأخر ثبت می گردد- برزخ
- ب. برخی از اعمال، آثار و نتایج آن محدود به دوران عمر انسان می باشد. همه اعمال ماتقدم و ماتأخر ثبت می گردد- قیامت
- ج. برخی از اعمال هستند که آثارشان حتی بعد از مرگ از بین نمی رود، علاوه بر آثار ماتقدم دارای آثار متأخر هستند- برزخ
- د. برخی از اعمال هستند که آثارشان حتی بعد از مرگ از بین نمی رود، علاوه بر آثار ماتقدم دارای آثار متأخر هستند- قیامت ☆

4. از آیه شریفه " حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلى اعمل صالحا فيما تركت ... " کدام مطلب مفهوم می گردد؟

- الف. با مرگ حیطة درک و آگاهی انسان افزون می گردد. ☆
- ب. با مرگ حیطة درک و آگاهی انسان متوقف می شود.
- ج. در هنگام مرگ، ملائکه حقیقت انسان را که همان روح و جسم می باشد دریافت می کنند.
- د. وقتی روح انسان توسط ملائکه قبض و دریافت می شود روح و جسم حیات و فعالیت خود را از دست می دهند.

5. ارتباط عالم برزخ با دنیا را، آثار اعمال انسان ها اثبات می کند و تأثیر مقدار فضیلت های برزخیان دیدارشان را با خانواده خویش، رقم می زند و استمرار بخش ارتباط انسان با دنیا، آثار رفتارهای اوست.

- الف. ما تقدم - کمیت - ماتأخر
- ب. ماتأخر - کیفیت - ما تقدم
- ج. ما تقدم - کیفیت - ما تقدم
- د. ماتأخر - کمیت - ماتأخر ☆